

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . " 6.—
 Četrť leta . . . " 3.—
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od šredne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ::: popust. :::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 ::: popoldne. :::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Italijanska križarka potopljena.

Hudi boji pri Krasniku. — Rusi dobili znatna ojačenja. — Ob Zloti Lipi boji. — Splošno položaj v Galiciji nespremenjen. — Po veliki bitki pri Gorici. — Italijani pri Gorici znova napadajo. — Ob srednji Soči in Krnu mir. — Na Koroškem in Tirolskem samo artilerijski boji. — Boji med Avstrijci in Črnogorci.

Deželni odbor, kje si?

„Novi Čas“ piše o goriškem deželnem zboru: Vsi brez izjeme se čudijo, da deželnega odbora ni v Gorici. Časi so taki, da bi ravno on moral ostati do zadnjega na svojem mestu, ker bi ravno sedaj mogel ljudstvu največ pomagati z žetlom in svetom. Ostale so drugače na svojih mestih v Gorici vse oblasti navzlic sovražni bližini, navzlic šrapnelom in granatam. Ostal je prevzvišeni g. knezo-nadžkof; ostal je stolni kapitel; ostal je načelnik okrajnega glavarstva v Gorici namestniški svetnik Rebek; ostal je c. kr. policijski nadkomisar baron Winkler; ostal je načelnik mestne uprave conte Dandini in tako dalje. E t i n i, k i m a n j k a, j e n a š d e ž e l n i o d b o r . . .

Nihče ne more razumeti, zakaj je ubežal, ne, recimo do Ajdovščine ali Sežane ali Postojne ali do Ljubljane, ampak skozi celo Kranjsko in Štajersko, gori do Dunaja — na konec sveta!

Tukaj iščejo naši ljudje, ki so odgnani od svojih domov, dobrih nasvetov in zavetja, a oblasti, ki bi jim v prvi vrsti morala iti na roko, ni nikjer. Deželni odbor je ubežal in ni ga nazaj! Ljudje pa tavajo kot v temi okrog.

Prihajajo ženske po šest ur peš iz naših gor v mesto, da bi si kupile moke in hrane, pa ne morejo dobiti ne enega ne drugega. Deželni odbor, ki bi v težkih časih moral ostati na domačih fleh, da bi bednemu ljudstvu pomagal čoma, je pa daleč proč v tujini!

Vsi vprašujejo, zakaj je zbežal. Dočim izkazuje drugi, ki so ostali na svojih mestih, ravno s tem svojim činom popolno zaupanje našim hrabrim četam, kaj naj sodimo o deželnem odboru, ki si upa iz tujine gledati na našo zemljo? Toliko dela na korist deželi in ljudstvu bi imel ravno sedaj, pri aprovizaciji, pri skrbi za begunce in njihov zapuščen domove. Pa je tam gori na Dunaju . . .

Umevno je, da vzbujajo te okolnosti povsod in opravičeno ogorčenje, toliko bolj, ker je deželni odbor avtonomna oblast. Avtonomna oblast! Pa prva, ki je zbežala in je ni več nazaj!

Zgodovina bo znala res trpka in grenka dejstva pripovedovati, ko bo slikala v prihodnjih časih o priliki sedanje vojske razmerje deželnega odbora do dežele . . .

Sv. Oče za duševni dobrobit naše armade.

Papežev nuncij na dunajskem dvoru, najškof grof Rafael Scapinelli, je izročil na posebni ukaz papeža Benedikta XV. apostolskemu vojaškemu vikarijatu na Dunaju svoto 5000 kron kot prispevek za nabavo vojaških kapelic z namenom, da tudi on prispeva za versko oskrbo avstrijske armade.

Papežev nuncij je izročil ob tej priliki vojaškemu škofu Emeriku Bjeliku pismo s sledečo vsebino: Prevzvišeni gospod!

Sv. Oče, kateremu je znana Vaša velika vnema za dobrobit Vašemu dušnemu pastirstvu izročene vojaštva avstrijsko-ogrske armade, je zaukazal, naj se Vam, prevzvišeni gospod, izroči znesek 5000 kron, da se ga uporabi za opremo in nabavo vojaških kapelic. Sv. Oče se hoče udeležiti na ta način verske oskrbe avstrijsko-ogrske armade.

Izvršujoč ta nalog Njegove svetosti, izročam označeno svoto in beležim s posebnim spoštovanjem

Rafael Scapinelli di Legnigno,
 apostolski nuncij in titularni najškof Laodicee.

Ta znesek 5000 kron odgovarja znesku, katerega je nakazal papež za opremo in nabavo vojaških oltarjev tistih duhovnikov, ki opravljajo v italijanski armadi na bojišču dušnopastirsko službo. V Italiji ni nobenih vojaških duhovnikov, kateri bi bili imenovani od vojaških poveljstev in ki bi bili plačani od države. V Italiji je ustanovljen le nekaj pomožni odbor „Rudečega križa“, torej popolnoma zasebna ustanova, ki z nabiranjem milodarov skrbi za duhovnike, ki so za orožje nesposobni, so torej oproščeni od vojaške službe in ki se jih le trpi v italijanski armadi, da delijo versko tolažbo in zakramente ranjenim in umirajočim italijanskim vojakom. Temu pomožnemu odboru je torej papež Benedikt XV. podaril 5000 kron kot prispevek za opremo in nabavo vojaških oltarjev. Pozneje se bodo uporabili ti oltarji za razne misijone.

Iz tega je razvidno, da ima ta papežev dar popolnoma verski značaj.

Sv. Oče je bil obveščen, da se tudi v Avstriji nabirajo doneski za vojne kapelice. Ko je torej izvedel, da v avstrijski armadi kljub velikanski požrtvovalnosti vseh stanov, zlasti dunajskih otrok, še ni povsod poskrbljeno za vojne kapelice in je vojaški škof Bjelik vnovič zaprosil avstrijsko javno dobrodelnost za prispevke, se je hotel tudi papež udeležiti tega podvzeta škofa Bjelika in kot vrhovni poglavar katoliške cerkve sodelovati za verski dobrobit naših junških čet. Gre se tedaj za dejanje papeža, ki je prišlo popolnoma samopojno, ker je bil papež obveščen o izborni organizaciji naše vojaške dušnopastirske oskrbe, o neumorni vnemi vojaškega škofa Bjelika in o javnem nabiranju milodarov za naše vojne kapelice.

Papežu so vsi verniki celega sveta enako ljubi in on se hoče udeležiti oskrbe za duševni dobrobit in tolažbo vseh trpečih, ranjenih in na bojišču umirajočih vojakov vseh narodov. To je edina resnična nepristranost papeža, ki hoče, ne meneč se za sovražno rožljanje z orožjem, izpolniti svojo versko nalogo.

Od pristojne strani se je izvedelo, da je vest, češ, papež je podaril sedaj ali že poprej italijanskemu „Rudečemu križu“ 100.000 kron, popolnoma neresnična. Istotako neresnična je tudi vest, da je papež dal svoj grad Castelgandolfo na razpolago za ranjene italijanske vojake. V gradu Castelgandolfo je papež nastanil otroke, ki so osiroteli vsled potresa pri Avezanu, za katere on sedaj skrbi na lastne stroške, da se vzgojijo.

Take Jonescu o razdelitvi Balkana.

Poročevalec turinske „Stampe“ je imel v Bukareštu pogovor s Take Jonescum, ki je rekel: „Udeležba Grčije, Bolgarije in Rumunije pri vojni bi bila možna lansko leto v novembru. Da se te dežele niso vmešale, je bila kriva samo trdovratnost Srbije. Ob-

LISTEK.

Napad našega vojnega brodogovja na italijansko obal.

V tržaški „Edinosti“ je izšel pod tem naslovom izviren slovenski dopis o junaškem činu našega brodogovja, ki ga zaradi zanimivosti podajamo v polnem obsegu. Glasi se:

25. junija 1915.

Skoro neslišno smo drveli iz naše domovine, — puščajoč za seboj dolge, peneče se brazde, ki so se v mesečini blestele, po širnem Jadranskem morju. In neka tajinstvena tihota je vladala vse naokrog, le tupatam je doli pri strojih zajučalo in pri kotlih zašumelo. Vedno in vedno so se neka vrata odpirala in zapirala. Plamen je hladnokrvnim kurjačem pekel v obraz. Bojna zastava na zadnjem ladjinem jamboru, široka in dolga, je plapolalala in šumela, pripovedujoč nekaj vetrovom, mimo kojih je bežala z nepopisno naglico.

Ladja je drvela dalje in dalje, nekam proti jugozahodu. Črne pošasti so se križale in drvele v našo smer. Z začudenjem sem opazoval s krova ta čr-

na telesa, ki so se venomer prikazovala, in izginjala v temno noč, kot bi se vdrla v globočino morja. Bili so to naši torpedni rušilci, ki so nas spremljali in donášali vesti.

V bateriji in na krovu je postajalo nekam vse bolj živahno in veselejše. Nebo je postajalo rumeno-zlato, pozneje rdeče. Danilo se je. Pred seboj smo že mogli razločevati na obzorju suho zemljo — italijansko obal, in ob straneh torpedne rušilce. Stroji so pričeli z dvojno silo delovati in vijaki so delali cele gore belih pen, ki so se dvigale za zadnjim delom ladje. S poveljniškega mostiča sem začul glas poveljnikov: „Popolnoma na desno!“ Tam v dalji sem pa že razločeval posamezna poslopja in tudi most z močnimi stebri čez reko Metauro.

Pozvonilo je, nekaj završalo in zadonelo je neko kratko povelje. Ladja se je stresla, nagnila in peklenški pok je sledil, njemu pa drug za drugim . . .

Solnce je ravno vstajalo, radovedno, kaj se godi tu ob tihem, prijaznem obrežju. Obsevalo je z zlatimi žarki našo ladjo, zavito od zgoraj v črno meglo gostega dima, od spodaj pa v bele plasti penečega se morja.

In ravno isto solnce je sijalo na krasno, pokrajino nam na levo, in bela jadra ribiških čolnov, ki

so zmedeni begali semtertja. Kako lepo, kako krasno je vse, samo da ne bi tako sikalo in bobnelo v ozračju, kakor da bi se nebo udiralo, da ne bi se tam na obrežju dvigali z groznim gromom stebri zemlje ali kamenja v zrak. Kako divna bi bila ta slika, da ni bilo vsega tega.

Odhajali smo nazaj proti našemu obrežju in rudeča-bela-rudeča bojna zastava je plapolala v jutranjem solncu in šepetala vetrovom o dogodkih, ki jih je doživela in jih še doživlji . . .

Ko smo najhuje, obstreljevali postojanke pri mestu Pesaro, smo zavozili mimo neke italijanske jadrenice in naš poveljnik je pomahal proti njej z roko in parkrat zavpil v italijanskem jeziku: „Cordiali saluti a Salandra!“ Ko je videl, da so ga tam razumeli, je zavil zopet proti laškim postojankam in obnovil napad nanje.

Takšni so naši častniki! Mi zaupamo v nje in gremo vedno z velikim navdušenjem, kamorkoli nas vodijo. Svesti smo si pravice in vemo, čemu in s kom se bojujemo. Poznamo svoje dolžnosti, kakor tudi svoje sile in zato ne odnehamo, kakor smo obljubili dne 23. majnika popoldne, dokler ne bomo kaznovali in strmoglavili tega nezvestega zaveznika, grešnika vseh grešnikov, sovražnika vseh sovražnikov!

jestnost, ki se je polastila Sofije, Aten in žalibog tudi Bukarešta, se je razpasla tudi v Nišu. Srbija je preprečila danes zmago nad Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Ni treba misliti, da je Srbija z veseljem pozdravila intervencijo Italije. Srbija z ogorčenjem gleda na to, da so zavezniki obljubili Italiji polovico dalmatinske obale, čeprav lahko Srbija zasede južno obal Jadranskega morja. Bolgarija zahteva Makedonijo, Zato ima pravico. Toda par Srbov se je izjavilo napram meni: Raje vidimo, da izgubimo Belgrad, kakor da bi odstopili, Vardar Bolgarom! Grčija, pred vsem pa Venizelos, je Srbijo podžigala. Venizelos je svetoval Grški, da naj odstopi Kavalo Bolgariji, da bo imela ta vsaj naravno pristanišče. Tega pa se ni hotelo slišati. Povratek Venizelosa bo morda prinesel rešitev. Venizelos bo morda svoje rojake pripravil do malih žrtev ter tudi Srbijo nekoliko omehčal. Toda tudi Rusija mora spremeniti svojo politiko. S tem da pripravi Rusija Srbijo k neuklonljivosti, misli, da si bo pridobila slovansko pristanišče v Adriji. Toda Rusija naj pomisli, da ji velika Srbija ne bo več tako podložna, kakor je današnja Srbija. — Kar se tiče udeležbe Rumunije na vojni, misli Take Jonescu, da bi bila sedaj udeležba Bolgarije važnejša. To bi bilo enakopombno s padeem Carigrada in padeem Carigrada bi bil hud moralni udarec za Nemčijo. Da pa se Nemčijo premaga, je potrebno, da se njeno moralno moč popolnoma stre, ki je danes še nepoškodovana. Padeem Carigrada bi bil začetek pogina Nemčije. Zato mora Bolgarija sedaj pričeti, pa naj velja kar hoče. Bolgari s pravico zahtevajo Makedonijo in Kavalo, prekoračijo pa vse možnosti, če zahtevajo sedaj takojšnje zasedenje teh pokrajin. Če bi bila ta ovira odstranjena, bi šlo vse kar najbolje. Bolgari so uvideli svojo važnost in so zato zvišali svoje zahteve. Mnogo zamore tudi Rusija pripomoči k temu, če Bolgarom prizna Rodosto ob Marmarskem morju. Če bo Rumunija sedaj, ko se Rusi tako umikajo, udarila, je vprašanje.

Neodločnost Rumunije.

„Vossische Zeitung“ poroča iz Bukarešta: Rumuni se tudi še danes pogajajo na obe strani, ker se ne morejo odločiti. Po njihovih računih, ki so bili v zvezi z njihovimi političnimi simpatijami, so bili v pričetku prepričani o porazu centralnih držav. Danes si pa priznajo vsi Rumuni, tudi vojni hujskači, kakor Filipescu in Jonescu, da ti računi niso bili — pravilni! Tuči ti hujskači bi se, če bi prišli na krmilo, premislili napovedati vojno. Če pa bi to vse eno poskusili, bi jih pri njihovem početju oviral rumunski generalni štab.

Rumunija ostane nepristranska.

Sofijskemu listu „Utro“ se poroča iz Bukarešte: Rumunski ministrski predsednik Bratjanu se je v pogovoru s člani liberalne stranke izjavil glede stališča Rumunije sledeče: V poteku diplomatskih pogajanj, torej pri zeleni mizi, kakor tudi v poteku zadnjih vojaških podvzetij, torej na bojišču, se še ni pripetilo nič kaj takega, iz česar bi se moglo sklepati, da bi Rumunija utegnila zapustiti svojo popolno nepristranost.

Kdaj se Balkan odloči?

Iz Curiha javljajo:

„Secolo“ poroča iz Londona: Balkanski korespondent londonskih „Times“ potrjuje, da je popolnoma izključeno, da bi se Rumunija in Bolgarija odločili za vojno pred koncem žetve, ki traja približno 5 tednov.

Balkanci ne marajo četverosporazuma.

Berolinski list „Achtuhr-Abendblatt“ z dne 5. julija potrjuje v brzojavki iz Sofije, da je četverosporazum doživel na Balkanu popolen fiasko. Poleg Bolgarije sta tudi Rumunija in Grčija kratkomalo odklonili zelo vabljive ponudbe, ki jih je stavil četverosporazum. Porazi četverosporazumnih armad na vseh bojiščih silijo vlade balkanskih držav k politiki, katera nasprotuje željam in težnjam Anglije, Francije, Rusije in Italije.

Italija in dogodki v Albaniji

Rimski korespondent turinske „Stampe“ piše, da je vest, da so grške tolpe zasedle vasi ob cesti, ki vodi v Berat, za Italijo zelo pomembna. Italijanska vlada je protestirala proti zasedenju Skadra in čet-

verozveza se je pridružila temu protestu. Po dogovoru z Italijo zvezanih držav je okupiranje Skadra po črnogorskih četah ničevno. Istočasno je italijanska vlada protestirala proti zasedenju Elbasana od strasrbov. Sicer eksistira italijansko-srbski dogovor, ki dovoljuje Srbiji dohod k Adriji, najbrže v Draču, a toda dovolitev pristanišča se mora izvršiti še le po vojni. Najkočljivejše je vprašanje Berata, ker gre tu za ozemlje, ki meji na Valono in spada vrh tega v zaledje po Italiji zasedenega ozemlja. Italija radi tega ne more pripustiti okupacije Berata po grških tolpah. Italijanska vlada čaka na določna poročila. V slučaju potrditve bi zahtevala italijanska vlada od Grške izjavo, ker bi šlo za kršenje londonske pogodbe. Zavzelo bi se tudi energično stališče proti Turčiji, s katero je sedaj Italija v slabih odnosajih. Italija zahteva garancije glede postopanja z Italijani, živečimi v Turčiji in zaradi intervencije turških elementov v Libiji.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Velika bitka pri Gorici.

Velika bitka pri Gorici se je razvijala tako:

Dne 29. junija se je pričel splošen napad na del naše fronte Zagrad—Tržič. Sovražnik je bil povsod odbit.

Naslednji dan se je razvil zopet napad, katerega so Lahji naperili proti robu Doberdobske gorske planote. S protinapadom je naša infanterija vrgla sovražnika v dolino nazaj.

Dne 2. julija: Uradno poročilo navaja zopetni sovražni napad in večurno obstreljevanje s topovi kot predpriprava za napade. Vsi sovražni napadi so bili zopet odbiti.

Dne 3. julija: Sledil je zopetni italijanski napad ob primorski fronti. Napada sta se udeležili najmanj dve infanterijski diviziji. Sovražnik je bil po naših za boj navdušenih četah zopet povsod odbit.

Dne 4. julija se poroča, da so Italijani celi prostor pri Redipugliji obdelovali s težkimi topovi in so potem pričeli naskakovati s štirimi infanterijskimi polki. V bojih iz bližine so bili Italijani vrženi z višin nazaj.

Dne 5. julija je bil italijanski napad popolnoma odbit in tako se je bitka pri Gorici, ki je trajala cel teden, končala s popolnim porazom italijanske armade.

Toda Italijani še ne dajo miru. Očividno hočejo utruditi naše čete. Še dne 5. julija po noči so morale naše čete odbiti nekaj italijanskih napadov na goriško mostno utrdbo in na naše utrdbe na Doberdobski gorski planoti.

V torek, dne 6. julija, se je vnovič vršil huđ italijanski artilerijski ogenj, kateremu so po noči sledili zopet brezuspešni sunki manjših italijanskih infanterijskih čet.

Uradno poročilo.

O veliki bitki pri Gorici se je dne 6. julija izdalo naslednje uradno poročilo:

Boji na Goriškem, ki so postajali v zadnjih dneh vedno večji, so se vsled splošnega napada tretje italijanske armade razvili v bitko.

Približno štirje sovražni zbori so udarili, od artilerije močno podpirani, proti naši fronti od goriškega mostiča do morja; bili pa so popolnoma odbiti ter so imeli strašne izgube.

Nađ vsako hvalo vzvišenemu obnašanju naših izbornih, boja vajenih čet, zlasti hrabre infanterije, se imamo zahvaliti, da so ostale vse naše postojanke neizpremenjene v naših rokah.

Tako stojte junaki ob južnozpadni meji monarhije močno in zvesto na straži proti premoči sovražnika. Svešti naj si bodejo zahvale vseh narodov domovine in armad, ki hitijo na severu od zmage do zmage.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Italijanske izgube.

Glavni napad italijanske armade se je pričel dne 5. julija. Celotna tretja italijanska armada, to je štirje armadni zbori, se je v neštevilnih vrstah navalila proti prostoru pri Št. Florijanu (severozahodno od črte Gorica—Tržič). Italijani so se dobro in hrabro borili; pokazali so v teh krvavih bojih nepričakovano vstrajnost. A ves trud italijanske premoči je bil zaman. Naši niso samo vse napade srečno odbili, ampak so tudi obdržali vse svoje postojanke in so še prizadjali sovražniku ogromne izgube. Osem italijanskih divizij je bilo strašno tepenih. Nađ 160.000 mož je

napadlo naše postojanke ob Soči, a nad 40.000 jih je po končani bitki obležalo večinoma mrtvih na bojišču. Jok in vzdihovanje ranjenecv in umirajočih se je slišal daleč naokoli.

Italijani ne mirujejo.

Kakor že omenjamo v članku „Velika bitka pri Gorici“, nadaljuje sovražnik tudi po porazu pri Gorici dne 5. julija svoje napade na naše postojanke pri Gorici. O teh bojevanjih poročajo iz našega vojnega časnikarskega stana dne 7. julija:

Proti mostni utrdbi pri Gorici je sovražnik večeraj (6. julija) ob 4. uri popoldne začel sipati ogenj z izvanredno veliko silo iz vseh topov, ki jih je imel postavljene nasproti utrdbi. Ob 11. uri se je pričel napad italijanske infanterije, ki pa je bil odbit. Kakor poprej vsak dan, tako je tudi tokrat bilo središče bojev ob robovih Doberdobske gorske planote. Popoldne je artilerija pričela z napadi, nakar je tudi infanterija šla z naskokom proti našim postojankam. Borba je trajala skoro neprenehoma v pozno noč. Kratek po polnoči so Italijani napadli naše postojanke poslednjikrat. Vsi sovražni napadi so bili odbiti. Pri enem napadu so naskakovali bersaglieri brez pušk, oboroženi z ročnimi granatami. Sovražnik je imel izredno velike izgube. Pred našo fronto je ležalo veliko številno mrtvih italijanskih vojakov. Naše čete so z izredno hrabrostjo prenašale srditi težki sovražni ogenj, proti kateremu se na tem težavnem torišču le težko najde kako kritje pred sovražnimi krogli. Naprava strelnih jarkov in okopov pa je na kraškem skalovitem ozemlju na mnogih mestih skoro do cela nemogoča. Naši junaki zavračajo vsak sovražni napad z izvanredno mirnostjo. Kjer je le količkaj prilika dana, izvršijo naši protinapade z občudovanja vredno vstrajnostjo. Seveda imajo tudi naše čete v teh težkih borbah močne izgube, ki pa se z nasprotnimi nikakor ne dajo primerjati.

Kako Italijani naskakujejo.

„Tagespost“ poroča: Italijanski naskoki se prične z običajnim artilerijskim ognjem. Potem pa sledi brezkončno kričanje: Avanti! Ragazzi! Eviva Savoia! Corraggio! (Naprej, fantje! Živijo Savoia! Pogum!) Med temi klici se jame odtekel pomikati, naši pa jim kličejo: Avanti, Salamuči! Fromaggio! Corraggio! (Naprej, Salamuči! Sir! Pogum!) Redkoke-daj pride do bojev iz bližine, če pa pride, potem so strašni.

Kako je v Gorici?

Graška „Tagespost“ poroča: Z višine lahko pogledamo v mesto in se prepričamo, da je čisto mirno in da je škoda, ki so jo ondi povzročili italijanski izstrelki, razmeroma majhna. Artilerijska vojašnica, del kolodvora in nekaj poslopij je nekoliko poškodovanih. Vse drugo je ostalo popolnoma nepoškodovano in prebivalstvo, ki je ondi ostalo, gre po svojih opravkih s tako ravnodušnostjo, kakor bi nečesar ne vedelo o nevarnostih, ki mu groze. Pa je tudi goli slučaj, če se kaj pripeti. Tako n. pr. je udarila v kavarno neka zašla granata, ki je ubila enega častnika in dva moža na mestu, kjer je malo prej zajutrekoval tržaški namestnik, ki je bil prišel obiskat Gorico. Preciznosti italijanskih topov ni preveč verjeti. Nedvomno pa je, da imajo zelo veliko in dobrega topovskega materijala, le strežba je po vsej priliki pomanjkljiva. Ta nedostatek moštva bi očividno radi nadomestili z razsipavanjem municije, kajti naravnost bajno je, kar se v tem oziru počne. Na en sam odsek 50.000 dobro štetih strelcov, to je delo, kar kršno se je moglo opazovati le začetkom ruskega vojnega pohoda. Sploh je zanimivo, da izvajajo Italijani natančno isto taktiko kakor izpočetka Rusi. Najbrže, da, gotovo se stvar tudi tako konča, kakor se je končala za Ruse.

Cigav je Tolmin?

Zeneva, 5. julija.

Pariški listi so večeraj v debelih črkah prinesli vest „Agence Havas“ o zavzetju Tolmina. Danes priznava nek dementi iz Rima, da je Tolmin še v avstrijskih rokah.

Kako je v Tržiču?

Vojni poročevalec „N. F. P.“ piše: Posrečilo se mi je, da sem prišel na grezini v najbližjo bližino tržiškega kolodvora, kjer sem mogel opazovati mesto iz daljave 4 km. Mesto je nazunaj nepoškodovano. Tudi poslopja tovarne Adrija so le malo poškodovana, samo en dimnik, ki so ga obstreljevali italijanski torpedi, ima sedem lukenj.

Kako je v Kanalski dolini.

Iz Trbiža se poroča: Kakor znano, je moralo prebivalstvo Kanalske doline v začetku vojske zapustiti svoje domove. Italijani si še pa dosedaj niso upali prilomastiti v Kanalsko dolino, nasprotno, še celo sami so zapustili mesto Pontebbo, ki leži na ita-

lijanskem ozemlju, nasproti našemu avstrijskemu mestu Pontafel. Italijani so popolnoma zadovoljni s tem, da potratno izmetavajo strelivo v Kanalsko dolino, toda brez vsakega najmanjšega uspeha. Prebivalstvo, ki je svoj čas zapustilo svoje domove, se zopet mirno vrača nazaj v Kanalsko dolino.

Kako so naši zasedli Mali Pal.

O naskoku in zasedenju Malega Pala, ki je bilo radi varnosti naše postojanke na prelazu Pleke že nujno potrebno, poročča udeleženec boja sledeče podrobnosti:

Odkar se je vojska pričela, nas sovražnik na teh postojankah skoro vsak dan močno obstreljuje s topov. Artilerijski ogenj pa nam le malo škoduje in prizadeva le poedine izgube, ker je naša infanterija v zelo dobrih kritjih. Meglo, katera se tukaj večkrat pojavi, izrabljajo Italijani v to, da se splazijo v bližino naših postojank. Tako se je n. pr. priplazil enkrat sovražni oddelček v megli do 30 korakov v bližino naših čet in se je hotel tam takoj kriti pred nami in zakopati. V tem trenutku pa se je megla dvignila in laški vasiljenci so stali pred nami brez kritja. V pozdrav smo jim poslali tako gosti ogenj iz naših pušk, da je cela italijanska četa razun nekaj mož — obležala mrtva.

Dne 13. junija zvečer je došlo povelje, da moramo Mali Pal na vsak način naskočiti, ker je imela sovražna artilerija na njem izborna opazovališče. Še isto noč smo zapustili naše postojanke in smo v temi plezali po strmi gori navkreber. Ob 4. uri zjutraj je pričela sovražna artilerija obstreljevati naša prejšnja kritja, ker je bila prepričana, da se še mi nahajamo v njih. Naša četa se je med tem pripravila za naskok. Akoravno se je splošno mislilo, da se gora ne bo mogla zavzeti, vendar smo jo naskočili. K temu je nas posebno vnelo navduševanje našega generala. Plezali smo po dveh kotlinah proti vrhu, katerega smo res srečno dosegli. Ko so nas Italijani opazili, so nas obsipali s točo krogel. Kljub temu smo neustrašeno in ne meneč se za smrtonosne krogle, naskakovali dalje in dalje. Vedno bolj smo se bližali italijanskim postojankam, dokler niso začeli Italijani mahati z belimi robovi v znamenje, da se udajo. Mi smo ogenj ustavili in dva naša sta šla proti italijanskim postojankam. Ko pa sta prišla pred italijanska kritja, so ju — hinavski Lah! postrelili. Takoj na to je naše krdelo znova naskočilo italijansko postojanko in je Italijane krvavo pobilo in jih poglavo iz njihovih okopov. Mnogo Lahov je molelo roke v zrak, na stotine mrtvih pa je pokrivalo zavzeto gorsko višino. Z doline nam je dajal znamenja z belim robcem naš general, ki je bil izredno vesel naše veličastne zmage. Ujeti Italijani so nam poljubovali roke in so nas na kolenih kleče prosili, naj jih ne postreljamo. Njih častniki so jim baje pripovedovali pred bojem, da Avstrijci vse ujete Italijane postreljajo ali pobijejo. Ostanek Italijanov je zbežal na bližnji vrh. Žal, da še jim nismo mogli slediti. Gora Mali Pal pa je sedaj naša. Na nam nasprotnem gorskem vrhu je utaborjen sovražnik. V utici, ki služi ob mirnem času za živinski hlev, imajo Italijani svoje skladišče za strelivo. Od tam spravljajo strelivo in orožje potom tovrne živine na vrh. Nekega dne smo opazili, kako so Italijani spravljali na ta način strelivo do svojih okopov. Ko so bili Italijani s svojimi mulami kakih 200 korakov od dotične utice oddaljeni, je naša strojna puška začela na daljavo 2300 metrov bruhati ogenj med nje. Naše krogle so tako dobro zadele, da so se mule kmalu zaporedoma zvrnile v gorske prepade, „korajžni“ spremljevalci pa so jo odkurili, kar so jih pete nesle.

Srditi in neprestani napadi na utrdbo „Henzel.“

Iz Naborjeta se poročča „Linzer Volksblattu“:

Od 12. junija naprej so se Italijani z vso silo vrgli s svojo nepodcenjujočo artilerijo na našo obmejno utrdbo pri Naborjetu. Državna meja je na tem prostoru za nas zelo neugodna, ker so bili gorski obmejni vrhovi že poprej v italijanski posesti. S tem so imeli Italijani takoj zelo ugodne postojanke za napadanje naših utrdb in so lahko celo po lastnem ozemlju spravili težko artilerijo na gorske vrhove.

Pred vsem so Italijani obrnili svojo pozornost na utrdbo „Henzel“, katera ima posebne priprave za boje na večjo daljavo. Te naprave bi radi Italijani na vsak način uničili. Utrdba „Henzel“ je tista zgodovinska postojanka, kjer je junak stotnik Henzel l. 1809 v tamošnjih stražnicah hrabro branil francoski armada Evgena Beauharmaisa vhod skozi ozko naborješko dolino na Koroško. V sled izvanrednih junakskih činov si je utrdba „Henzel“ tedaj priborila naslov „avstrijske Thermophyle.“

Ko je Italijan nekaj dni obstreljeval utrdbo s svojimi 15 cm topovi, je nato začel bruhati ogenj iz svojih težkih topov. To je bil hrušč in ropot! Povprečno je padalo na dan po 100 in še več streliv proti utrdbi. Krogle so bile, kakor domnevajo naši topničarji, večinoma iz 30.5 cm obrežnih havbic, katere so spravili Italijani na gorske grebene. Uspeh obstreljevanja je tam, kjer pada bomba na popolnoma trdno podlago, zelo malenkosten. Hujše pa je tedaj, če krogla predere kak zid in prileti v votli prostor, kjer eksplodira. Vsekako je uspeh teh italijanskih streliv podoben strelom avstrijskih motornih možnarjev enake širine. Občudovanja vredno je zadržanje

naše posadke v utrdbi med težkim sovražnim obstreljevanjem. Pohvalo, katero jim je izrekel poveljnik naše jugozahodne fronte, so si ti junaki v polni meri zaslužili. Posadka je navdahnjena veselega zaupanja, da se ji bo končno posrečilo, zaupanje, katero polaga na njo armadni poveljnik, tudi opravičiti.

Poročevalec „Linzer Volksblatta“ pravi v tem oročilu: Iz mnogih izvanredno velikih činov posadke na utrdbi hočem navesti posebno izborna delovanja naše artilerije. Posebno hrabri čini nekega nadlogničarja zaslužijo, da se ga javno označi kot dokaz, kako umejo vrli avstrijski topničarji artileristična bojna sredstva obvladati tudi v najhujšem ognju in topove, če treba, zopet popraviti. Italijani se namreč posebno jezijo, ako se naši topovi, katere so že smatrali Italijani prejšnji dan za uničene, zopet oglasijo in sipljejo znova morilni ogenj med Lahe. Ob takih prilikah začnejo Italijani kakor razkačeni, ker so jih Avstrijci zvodili za nos, zopet z vso silo metati ogenj proti naši kljubujoči utrdbi. Nadlogničar, katerega sem poprej omenjal, je namreč skoro noč in dan pridno na delu, da izboljša in popravi deloma že okvarjene naše topove. Istotako velikanski so tudi čini naših telefonistov, ki razstreljene brzozjavne in telefonične zveze sami tudi v najhujšem ognju takoj popravijo. Vsak mož, ki se bori na tem važnem torišču, je prežet vzvišenega čustva, da mora in hoče sodelovati v tem svetem boju zoper hinavskega sovražnika in proti njegovi premoči. Na mestu, kjer so leta 1809 vrli avstrijski junaki prelili svojo kri za domovino, hoče sedaj sleherni vojak s svojo žilavostjo in vstrajnostjo odbiti sovražne napade in tako ovekovečiti to postojanko zopet z novimi čini junaštva.

Iz vojnega časnikarskega stana se dne 3. t. m. poročča, da so do tega dne Italijani sprožili na utrdbo „Henzel“ že 1600 granat samo iz svojih 28 cm topov. Malenkostne poškodbe na utrdbi niso v nikakvi primeri z množino izstreljene municije. Italijanske krogle, ki so jih topovi že vrgli proti utrdbi, imajo mnogo večjo vrednost, nego je pravzaprav stala cela utrdba. Posadka vedno med sovražnim ognjem popravlja napravljeno škodo. Na ta način je obdržala utrdba kljub silovitemu naporu Italijanov svojo popolno odporno silo. Dosedaj je sovražnik obstreljeval utrdbo samo po dnevu, odslej pa frčijo italijanske granate proti „Henzlu“ tudi po noči, da bi se tako sovražniku posrečilo prepričati popravila utrdb. A vse sovražne nakane se ob vrlinah naših junakov izjalovijo.

Italijanski komedijanti.

„Popolo Romano“ poročča, da je ministrski predsednik Salandra zadnje dni povabil v Trstu rojenega poslanca žida Barzilai-a, naj vstopi kot minister brez portfelja v njegov kabinet, in sicer ne kot zastopnik skrajne levice, ampak kot zastopnik „terrae irredentae.“ Barzilai, čeprav republikanec, boče ponudbo sprejel. Denar je denar, non olet!

Barzilai se je nekđaj pisal Bürzel in je sin ubogega židovskega veroučitelja iz Trsta.

Italijansko uradno poročilo.

Italijanski generalni štab je objavil sledeče uradno poročilo: Italija, 5. julija. Obstreljevanje utrdb pri Malborgetu in Predilu z našo težko artilerijo se nadaljuje z velikim učinkom. Naše napadalno prodiranje na gorski planoti na Krasu se razvija uspešno. V včerajšnjih bojih je bilo ujetih 400 Avstrijcev. Pretečeno noč so metali naši zrakoplovci bombe na sovražno taborišče v bližini Doberda in na železniško križišče Trnovo-Prvačina. Poškodovan je bil kolodvor v Prvačini. Zrakoplovci so se vrnili nepoškodovani. (Res je, da so italijanski zrakoplovci samo poskušali poškodovati železniško progo Trnovo-Prvačina.)

Italijansko brodovje si ne upa na plan.

Iz Berlina poročča: V članku o nedelavnosti italijanskega vojnega brodovja piše nemški admiral Bernus, da italijansko ljudstvo nima vzroka, biti zadovoljno s ponižno ulogo, ki jo sedaj igra italijansko brodovje, ker je ljudstvo leto za letom primaršalo za brodovje vedno obžutnejše žrtve. Za armada na suhem je Italija žrtvovala v letih 1913-14 331 milijonov, za svoje vojno brodovje pa 263 milijonov. Avstrijski mornariški proračun je znašal v teh letih samo 155 milijonov in to je bil tudi najvišji znesek, ki ga je kecaj Avstrija žrtvovala za svoje mornarice. Iz tega proračunov je razvidno, da je avstrijsko brodovje napram italijanskemu v manjšini. In sedaj razglša italijanski generalni štab, da razpolaga avstrijska mornarica z ogromno strategično premočjo. Tako je bilo tudi dne 20. junija 1866 pri otoku Vis, ko je Admiral Tegethoff kljub številni premoči, s katero je razpolagal italijanski admiral Persano, z nova pokazal, da je držnost, sveži pogum in upanje na zmago z uničujočimi sunki, ki se jih zada sovražniku, več vredno kot številna premoč. Tudi Persano je dajal našinu vojevanja, da se ne spuša v bitko, prednost; čepravno še tedaj ni bilo podmorskih čolnov, je bil Persano skoro ves čas skrbno zasidran pred Jakinom. Se le ko je postalo ljudstvo nezadovoljno in nepotrpežljivo, je odplul na odprto morje svoji nesreči nasproti. Ali bodo Italijani obvladali svojo nepotrpežljivost ter je mogli dovolj brzdati? Ali bodo zadovoljni Lah! z neresničnim izgovorom svojega admiralskega štaba, da je avstrijsko brodovje v strateški premoči?

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 9. julija.

Ob Dnjestru, Zloti-Lipi, Bugu je položaj neizpremenjen. Tudi armada nadvojvode Jožef Ferdinanda ima severno od Krasnika hude boje s sovražnikom, ki je dobil ojačenja. Ker so letalci dognali, da se bližajo od Lublina sem močne ruske čete na pomoč, so se naše čete ob cesti Krasnik—Lublin (glej: Najnovejše!) umaknile na dobro zavarovane postojanke ob tej cesti severno od Krasnika.

Bitka pri Krasniku

Budimpeštanski list „Az Est“ poročča:

Zavezniške armade nadaljujejo svoja podvzeta, ki so se pričela z zavzetjem Lvova, v dveh smereh, in sicer proti severu in proti izhodu. Severno, med rekama Visla in Bug, so trčile zavezniške armade na močnejše ruske čete. Za Krasnik se bijejo huđi, toda za nas uspešni boji, v katerih so nam Rusi trenutno zopet iztrgali iz rok mesto Krasnik. A danes, dne 5. julija, je Krasnik zopet v naši popolni oblasti.

Vsled pritiska zavezniških armad v smeri proti izhodu bodo ruske čete, ki se trčovatno branijo, porinjene proti močvirnatemu ozemlju.

Gibanje čet generalov Mackensena, Böhm-Ermollija in Linsingena je sedaj le zgolj prehodnega značaja in se bo moglo šele pozneje razločno presoditi. Toliko je gotovo, da je zveza med obema ruskima kriloma ruske in gališke bojne črte že sedaj tako močno zrahljana, da bosta v doglednem času popolnoma ločeni drugo od drugega.

Pred Lublinom in Ivangorodom.

Naši uspehi v lublinski pokrajini postajajo vedno vidnejši. Zavezniške armade se vedno bolj bližajo železniški črti Cholm—Ivangorod. Levo krilo armade Mackensen je oddaljeno od te železniške proge samo poldrugi dan hoda. Levo Mackensenovo krilo je prekoračilo Wysnico in tira Ruse proti Lublinu, kjer si južno od mesta pripravljajo (Rusi) postojanke. Na Dnjestru je križališče v naših rokah. Rusi se pripravljajo, da odrinejo še dalje proti izhodu.

Rusi se bojijo za Varšavo in Brest-Litovsk.

Iz Kodanja se uradno poročča: Petrograjska postojanka zabeleži z veliko skrbjo dejstvo, da nemške armade od severa in juga pripravljajo udarce na Varšavo, kar potrjuje več jasnih znamenj. Neka petrograjska brzozjavka naznanja, da morajo biti Rusi pripravljeni na to, da bo general Mackensen svoje bodoče vojne operacije naperil proti Brest-Litovsku in bo obvladal ruske obrambne črte na izhodni strani Varšave ob Visli. Ako Rusi izgubijo te postojanke, bo to zelo uplivalo na bodoči razvoj vojske na tem prostoru. Vsekakor pa vlada v ruskih krogih upanje, da vprašanje ogroževanja ruskih postojank ob Visli tako dolgo ne bo prišlo resno v poštev, dokler Rusi ob Dnjestru ne bodo docela poraženi, kajti generalu Mackensenu bo na prodiranju proti Brest-Litovsku resno primanjkovalo rezerv in vojnih potrebščin, ki se ne bodo lahko spravljale za armado.

Pet šestin Rusko Poljskega v naših rokah.

Poluračni list rumunske vlade „Independance Roumaine“ piše: Popolna izguba bojne črte ob Dnjestru kaže, da se Rusi tudi v onem delu Galicije, ki ga še imajo zasedenega, ne bodo mogli dolgo držati. Tudi na Poljskem postaja položaj za Ruse vedno težavnejši. Pet šestin ozemlja na Rusko-Poljskem se že nahaja v rokah Nemcev in Avstrijcev. Armada generala Woyrscha potiska Ruse s Poljskega proti Visli. Dan za dnevom je pričakovati, da bodo zavezniške armade rusko črto ob reki Visli prebile in zasedle izhodni breg Visle. S tem bi bila tudi Varšava zelo ogroževana. Na severu pa ogrožujejo Nemci rusko trdnjavo Kowno.

Boji v Bukovini.

Na besarabski obmejni bojni črti in na gozdnatih obmejnih višinah se bijejo neprestan artilerijski boji. V Černovicah se sliši gromenje topov. Vsled velikih izgub, katere je zadala naša artilerija ruskim četam, so morali Rusi zapustiti nekaj svojih dosedanjih postojank in se umakniti. Severno-izhodno od Černovic je potek bojev za naše čete zelo uspešen. Ruski zrakoplovci, ki so pripluli v zadnjem času v večjem številu do avstrijske bojne črte, so bili redno prisiljeni, da so se morali vrniti, pri čemur sta dobila dva ruska zrakoplova večje poškodbe.

Kdo je kriv?

Rusi iščejo sedaj krivcev za dosedanje neuspehe v vojski. Porazov pri Mazurskih jezerih in pa pri Lodzu je po njih mnenju kriv general Rennenkampf,

ki je vedno prispel prepozno na pomoč. General Renenkampf je sedaj v ječi. Očita se mu, da je izdajal zavedoma, ker je nemške krvi. Poraza ob Dunaju ni kriv samo Dimitriew, kateri za glavnimi postojankami ni pripravil dovolj močnih rezervnih postojank, — ampak tudi general Dragomirow, ki mu ni hotel poslati novih čet na pomoč. General Dragomirow je odstavljen.

Zahodno od Visle.

Zahodno od Visle je armada generalnega polkovnika Woyrscha začela postopati ofenzivno ter je napredovala ob železniški črti Radom—Ivangorod. Mogoče je, da se bo sedaj tudi Hindenburg začel bolj gibati.

Kje se Rusi ustavijo.

Ruska poročila pravijo, da bo ruska armada sedaj čakala ugodnega trenutka za bitko. Gre se za to, da še sedaj ne pride do odločilne bitke, dokler nista Brest-Litovsk in Ivangorod kot krilni opiralšči bolje utrjeni. Med tem se bo podaljšala za zavezniški armadi tudi dovozna črta.

Vojni položaj Rusije.

Švicarski listi pišejo, da sedanji vojni položaj Rusije vzbuja največje pomisleke, ker postaja definitiven poraz vedno verjetnejši. Ruskim armadnim poveljnikom primanjkuje že vsega: izvežbanih vojakov, častnikov in municije. Še hujše pa je, da primanjkuje tudi vojnega osebja za izvežbanje moštva, vsled česar je nemogoče, da bi Rusija mogla dovolj izčrpati svoj velikanski zaklad na ljudeh v svrhu obrambe proti avstrijsko-nemški ofenzivi. Zadnje mesce je bilo 100.000 mož popolnoma neizvežbanih poslano na bojišče, ki niso bili nič drugega, kot dobrodošli cilji za kanone in puške. Temu se pridružuje še splošno nezaupanje nasproti poveljnikom, izvzemši velikega kneza Nikolajeviča, ki je še vedno splošno priljubljen.

Opasen položaj v Rusiji.

Iz Bukarešte se poroča: Ruski politik, ki se je mudil na svojem potovanju iz Rusije v Pariz tudi nekaj časa v Bukarešti, je podal sotrudniku lista „Lupta“ zelo zanimive podatke o notranjem položaju Rusije in o porazih ruskih armad v Galiciji. Dotični ruski politik je rekel: Po izgubi Galicije bo še tudi sledila izguba Podolije in Besarabije. Kako se pri nas sodi o vojski, lahko spoznate iz besed, s katerimi so me sprejeli v uradništvu lista „Ruskoje Slovo“: Vojška je izgubljena za nas. Vse naše najboljše armade so uničene. Ljudje, katere pošiljamo sedaj na bojišče, so veseli, če jih sovražnik ujame. Vrh tega so še pa tudi zdravstvene razmere ruske armade v Galiciji skrajno slabe. Vzrok naših porazov so izborne lastnosti avstrijskih in nemških armad. V vrstah naših visokih častnikov vlada ljubosumnost in spletkarstva. Nemcem prijazni in Slovanom prijazni častniki se borijo med sabo za moč in nadvlado. Toda ugled velikega kneza Nikolajeviča in njegovih privrženecv je še velik. Pričakuje se, da bo izdal car v najkrajšem času v Kremli v Moskvi oklic, da se pokliče še pod orožje drugi poziv državnih domobrancev, ker je država v nevarnosti, kar je pa le samo pretveza in vzrok, da bi se moglo poklicati pod orožje tudi rezerve iz Finske. Dejstvu, da je posegla tudi Italija v to svetovno vojsko, se ne pripisuje mnogo upanja, ker se od Italije ne pričakuje prav nobenega upliva na potek sedanje vojske. Med kmečkim prebivalstvom se je začelo močno revolucionarno gibanje, kojega povzročitelji so ranjeni vojaki, ki pridejo iz bojišč in ki razširjajo med kmečkim prebivalstvom zahteve, da se uvedejo v Rusiji razne reforme.

Skupno carinsko ozemlje na Rusko-Poljskem.

Odredbeni list za cesarsko civilno upravo na Poljskem levo od Visle določa za ozemlje, ki je sedaj določeno kot posest Avstrije, oziroma Nemčije, jednotno carinsko ozemlje. Dohodki carine se po odbitku 20% za izdatke pri carinski upravi in za obmejno stražo razdelijo na dve enaki polovici za Avstrijo in Nemčijo.

Boji s Črnogorci.

Črnogorci so dne 6. in 7. julija izhodno od Trebinja napadli naše postojanke, a so bili vsakokrat odbiti.

Avstrijski ujetniki v Srbiji.

Poročevalec londonske „Daily Telegraph“ poroča iz Srbije: Letina kaže zlasti v Stari Srbiji dobro; zdravstvene razmere se boljšajo, zlasti legar že naglo pojema. Položaj avstrijskih ujetnikov je sedaj dober, akoravno so higijenične razmere še vedno pomanjkljive.

Nemško-francosko bojišče.

Nemški uspehi.

Nemci so dosegli v Angonih in Priesterwaldu zopet uspehe. Znamenje, da so njihove čete ojačene in poskušajo z ofenzivo. Generalisimus Joffre pravi, da francoskih neuspehov krivo pomanjkanje municije. Pri Arrasu so bile francoske izgube velikanke, cenijo se na 85.000 mrtvih, ujetih in ranjenih.

General Pau o koncu vojske.

Iz Stockholma se poroča: Znani francoski general Pau je imel z dopisnikom lista „Dagens Nyheter“ pogovor, v katerem se je med drugim tudi izjavil, da je enotno in skupno delovanje štirih različnih armad naloga, ki se more le prav težko izvršiti. In težkoče že nastanejo, če tri osebe delujejo pri eni in isti stvari; tem težavnejše je skupno delovanje štirih različnih narodov.

Glede končnega izida vojske se je pa izjavil ta general, ne da bi bil dal kakega pravega odgovora na to važno vprašanje, da on upa, da bo končana sedanja svetovna vojska koncem tekočega leta.

Boj za Dardanele.

Izgube francoskih in angleških čet v dardanelških bojih se cenijo zdaj na 85.000 mož. Boji se nadaljujejo.

Nemški podmorski čoln je pri rtu Helles (pri Seddil Bahru) potopil francosko transportno ladjo, ki je vozila na krovu 2000 do 3000 mož. Ladja je v 3 minuta utonila, niti mož se ni rešil.

Turški odpor ob Dardanelah nezlomljiv.

Trosporazumu prijazni list v Ženevi, „Tribune“, je baje iz najboljšega vira izvedel, da znašajo izgube francosko-angleških čet na polotoku Galipoli 85.000 mož. To število je ravno tako visoko, kot je bilo število prvega zbora, ki so ga Francozi in Angleži izkrcali na Galipolu. „Tribune“ piše, da je vsaka nova pošiljatev čet z Angleškega in Francoskega ob Dardanele nezaslišana in ogromna žrtev, kajti turški odpor je radi dobre organizacije tako krepak da se ga niti s 400.000 možmi, ki bi jih zavezniki imeli ob Dardanelah, ne da zlomiti.

Napetost med Francozi in Angleži ob Dardanelah.

Carigrajski dopisnik lista „Nieuwe Rotterdamse Courant“ poroča:

Odkar so se v Dardanelah pojavili nemški podmorski čolni, zavezniško brodovje počiva. Francoske in angleške ladje igrajo „slepo miš“ in si v resnici ne upajo se bližati obali. Radi tega brezdelja se tudi njih čete na polotoku Galipoli ne morejo držati. Zasedeno ozemlje obsega samo 3—4 km. Čete morejo le tako daleč prodirati naprej, kakor daleč nesejo lažjski topovi. Ako pa si Francozi in Angleži upajo dalje, pa jih Turki do zadnjega moža ugonobijo.

Pod temi razmerami je skoro popolnoma nemogoče, da bi se Francozi in Angleži sploh kedaj polastili Dardanel. Angleži sploh nimajo več mnogo kaj izgubiti, če tudi še nadalje vstrajajo pri svojem dosežanjem vojnem načrtu. Dobro znano je, da Angleži ne nosijo svoje lastne kože na bojni trg, ampak postavljajo v bojne vrste le Avstralce, Indijce in Francoze. V Parizu so o tem že na jasnem. To je tudi vzrok, da so na Francoskem vedno tako vzvoljeni, kadar se pri Dardanelah ponesreči kako bojno podvzetje, Francozi namreč dobro vedo, da Angleži tiščijo edino Francoze v mesnico in da njih vojaki krvavijo, a ne Angleži.

Že del časa je znano, da obstojajo med francoskimi in angleškimi generali in admirali velika nasprotstva in da rastejo ta nasprotstva dan za dnem. Ta nasprotstva izvirajo očitno, ker Angleži s svojimi ljudmi zelo štedijo, med tem ko s krvjo tujcev, pred vsem Francozov, potratno ravnaajo.

Francoski mornariški častniki, ki so pri Dardanelah prišli v turško vojno ujetništvo, pripovedujejo o tem zanimive podrobnosti. Francoski poveljnik general D'Amade je angleškega poveljnika hotel že davno o tem prepričati, da je napad na Dardanele z azijske strani popolnoma nemogoč. Britski poveljnik pa je taka naziranja popolnoma odklonil. D'Amade je nato v Parizu predložil svoj načrt in je javno izrazil mnenje, da se naj nesmiselno napadanje z azijske strani popolnoma opusti ter se tako zabrani tudi neuspešno žrtvovanje tolikih človeških žrtev.

D'Amade je svojo vladjo opozoril tudi na dejstvo, da vodijo Anglijo pri vojnih podvzetjih ob Dardanelah samo lastni koristolovski nameni. Pridobitev Dardanel si hoče Anglija kupiti na vsak način, a le s krvjo Francozov in izkrvavenjem Francije. On je tudi prepričan o tem, da o Anglija pozneje o delitvi tega plena ne hotela ničesar vedeti, ker hoče Anglija Dardanele imeti sama v svoji lastni posesti. Zal,

da vsi resni načrti generala D'Amade v Parizu niso ničesar izdali. Vse je ostalo pri starem. Tudi pod vodstvom generala Goudranda igrajo Francozi ob Dardanelah zelo podložno in žalostno ulogo. Sedaj pa so Francozi trdno odločeni, da se bodo branili ob Dardanelah vsakega držnega podvzetja, ker je med Francozi že vsak sit, hoditi za Angleže po kostanj v žrjavico.

Kanonik Jakob Kavčič.

Maribor, 8. julija 1915.

Pretrsljiva vest je danes došla v Maribor. Umrli je v Gradcu, v bolnišnici usmiljenih bratov, precast. g. kanonik Jakob Kavčič. Že dolgo časa smo s strahom pričakovali tega poročila, kajti vedeli smo, da je preblagi gospod kanonik smrtnonevarno bolan. Ker je bil pokojnik v Mariboru obče znan in v vseh slojih zelo priljubljen, je bila žalost, posebno v njegovih prijateljskih krogih, velika in odkritosrečna.

Iz življenja nepozabljivega pokojnika naj pojasnijo sledeči podatki dobo njegovega vedno skromnega, a velezasluznega življenja.

Rojen je bil rajni g. Jakob Kavčič 14. majnika 1862 pri Sv. Petru pri Radgoni. Po odlično dovršeni ljudski šoli v Gornji Radgoni je šel na gimnazijo v Maribor. Kot četrtosolec je bil l. 1878 sprejet med prvimi gojenci v dijaško semenišče, kjer je bil uzor marljivosti in vzglednega vedenja. Po maturi je šel v bogoslovje, kjer je nadaljeval svoje neumorne študije in hrepenenje po нравni popolnosti. V 3. letniku je bil duhovnikom posvečen, 18. julija 1885. Naslednje leto, po končanih bogoslovnih naukah, je bil poslan kot kaplan v Ribnico na Pohorju, kjer je služboval dve leti. Potem je prišel kot kaplan l. 1888 k sv. Magdaleni v Maribor. Že prihodnje leto 1889 je bil imenovan kornim vikarjem pri stolnici v Mariboru, katero službo je opravljal do 14. aprila 1893. Nekaj nad eno leto je bil pozneje stolni kaplan. 14. avgusta 1894 je bil imenovan veroučiteljem na slovenskih paralelkah c. kr. gimnazije v Mariboru. Po ustanovitvi ženskega učiteljskega pri št. šolskih sestrah v Mariboru je bil imenovan veroučiteljem tudi na tem zavodu. 31. avgusta 1909 je bil imenovan kanonikom kn.-šk. lavantinskega kapitelja v Mariboru.

Prerano, ah, mnogo prerano umrli gospod kanonik je bil izrazit, vrlo plemeniti značaj. Kot duhovnik je bil povsod vstrajno marljiv, apostolsko goreč delavec v vinogradu Gospodovem. Mnogo solz boče te dni teklo v prijazni Ribnici na Pohorju, kjer je bil skrajno priljubljen. Iz poznejšega življenja je posebno omeniti njegova velika ljubezen in neomejena požrtvovalnost do ubogih slovenskih dijakov. Bil je namreč dolgo vrsto let blagajnik dijaške kuhinje v Mariboru, v kateri službi je mnogo src potolažil v veliki sili in mnogo solz otrnil. Do siromaškov je imel sploh ganljivo ljubezen. Ves čas v Mariboru je bil delaven ud družbe sv. Vincencija v stolni župniji. Koliko dobrot je storil v tej, za njega posebno ljubi in važni službi, je gotovo častno zapisano v knjigi življenja. Pri svojih stoterih učencih in učenkah je bil vedno sila priljubljen; vsaj jim je bil vedno zvest prijatelj, moder učitelj in mnogoterim skrbni krušni oče!

Vsled svojih marljivih in temeljitih študij je bil jako izobražen. Govoril je mnogo jezikov. Njegova dalekosežna potovanja so mu omogočila jasno spoznanje raznovrstnih ljudi in dežel. Prepotoval je Nemško, Francosko, Švico, Laško in Bosno; posebno ponosen pa je bil na svoje trudapolno potovanje v Sv. deželo, v Palestino.

Kdor ga je poznal, ga je moral ljubiti in spoštovati. Njegove lepe lastnosti ostanejo nepozabljive vsakomur. Stanovski sobratje pa vedo, da je bil mož molitve, ponižnosti in dobrotljivosti. Naravnost obudovanja vredna pa je bila njegova potrpežljivost v njegovi štriletni, neozdravljivi črevesni bolezni. Trpel je v groznih bolečinah, brez ihtenja in brez solz — kot pravi, krščanski junak!

Mili prijatelj! Nisi dosegel visoke starosti. A nad Teboj se izpolnijo doslovno prelepe besede sv. pisma: „Consummatus in brevi explevit tempora multa“, kmalu si bil odvet, a izpolnil si dolgo dobo, kajti dopajljiva je bila Bogu Tvoja duša.

Raznoterosti.

Pogreb kanonika Kavčiča se bo vršil v Mariboru v soboto ob 4. uri popoldne. Truplo bo danes, petek popoldne ob 2. uri v Gradcu blagoslovljeno, potem prepeljano v Maribor ter po ponovni slovesni blagoslovitvi, ki se bo vršila v mariborski stolnici v soboto dne 4. julija ob 4. uri popoldne, na osrednjem Tezenskem pokopališču položeno k večnemu počitku. Slovesna sv. maša-zadušnica se bo služila v pondeljek dne 12. julija ob 8. uri zjutraj v mariborski stolnici.

Letos ne bo duhovniških vaj. Cerkveni zaukazni list za lavantinsko škofijo določa v svoji številki 59, da tudi letos ne bo duhovniških vaj lavantinske škofije. Dotična cerkvena odredba se glasi: Tudi v lanskem letu bi bilo prišlo veliko število lavantinskih duhovnikov v Maribor, da bi se bili udeležili duhov-

niških vaj. Vsled takratnih nemirnih časov so se pa morale duhovniške vaje odpovedati. Ker še tudi letos traja vojska in ker je v prostorih bogoslovja in deškega semenišča, kjer so v prejšnjih letih stanovali duhovniki, ki so se udeležili duhovniških vaj, nastanjeno vojaštvo, ker se nahaja veliko število duhovnikov na bojišču, ker so doma ostali duhovniki preobloženi z delom in ker se je tudi ozirati na zdravstvene razmere, odpadejo tudi za letos duhovniške vaje.

Mariborska c. kr. gimnazija. Profesor verouka na višji gimnaziji v Mariboru dr. Anton Medved je pomaknjen v VII. in profesor dr. Maks Haid na istem zavodu v VIII. činovni razred.

Iz politične službe. Prestavljena sta namestniška koncipista Rihard Koropec od okrajnega glavarstva v Brezicah k namestniji v Gradcu in dr. Franc F na od celjskega k okrajnemu glavarstvu v Muravo, namestniški koncipisti praktikant dr. Friderik Sorn pa iz Mürrzuschlaga v Brezice.

Iz pošte. Poštni oficijant Janez Puntigam v Mariboru je imenovan za poštarja v Mislinji.

† Grof Bylandt-Rheidt. Umrl je v Bađnu pri Dunaju bivši avstrijski naučni minister in notranji minister Artur grof Bylandt-Rheidt.

Tržaško deželno sodišče je radi vojnih zapletljajev preloženo v Gradec.

* Izpremembe v primorski upravni službi. Goriški okrajni glavar, namestniški svetnik A. Rebek, je bil vpoklican k službovanju k tržaškemu namestništvu. Namesto njega so poverili okrajnemu glavarju baronu Baumu pl. Appelshofenu iz Tolmina vodstvo goriškega okrajnega glavarstva. Vodstvo okrajnega glavarstva v Tolminu je prevzel okrajni komisar Karol baron Hohenbühel iz Poreča.

Ne nemški, ampak avstrijski. Eksminister Schreiner je na zaupnem zborovanju zapadno-čeških okrajev govoril tudi o bodoči notranji politiki ter rekel, kakor poroča „Tagespost“ št. 178: Es sei klar, daß das Regime in Zukunft deutsch sein müsse. (Jasno je, da se mora v bodoče nemški vladati.) Mi pa lahko zatrdimo: Ne bo se vladalo nemški, ampak avstrijski, t. j. vsem narodom pravično!

Hrvatski sabor odgoden. Dne 6. julija je bil s kraljevim dopisom odgoden hrvatski sabor.

„Novi Čas.“ Po dolgem času smo zopet dobili glasilo naših goriških bratov „Novi Čas.“ List izhaja, kakor sam pravi, „dokler bo mogoče in za čas vojske ob sredah in sobotah ob 3. uri popoldne, Zadržna nam došla številka z dne 30. junija prinaša vladni poziv, da ljudstvo v Gorici ohrani tudi v bodočnosti premišljeno in zaupanja polno zadržanje.

Pohvalno priznanje. Vojaško poveljstvo v Gradcu je izreklo nadporočniku infanterijskega polka št. 17, Stanislavu Zorko, za njegovo skoro štiriletno neutrudljivo delovanje kot častnik ljubljanskega dopolnilnega okraja v najvišjem imenu pohvalno priznanje. — Četovodji titularnemu naredniku Ferdinandu Erdlen, računskemu podčastniku Ignaciju Potrč in rezervistoma (učiteljema) Ludoviku Ivanjšič ter Robertu Košar, vsi pri 87. pešpolku, se je radi njih zelo dobrega službovanja pri postaji za preskrbo vojaštva s hrano na pragerskem kolodvoru izreklo v najvišjem imenu pohvalno priznanje.

Po smrti odlikovan slovenski junak. Stotnik 17. pešpolka Franc Lenart je bil v priznanje hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem 3. vrste z vojno dekoracijo.

Za poročnike so imenovani praporščaki: Stanislav Jurko od 26. domobranskega pešpolka, Rudolf Dobovišek in Rudolf Predikaka od 87. ter Albin Tomazič od 47. pešpolka.

Ugodnosti srednješolcem črnovojnikom. C. kr. korespondenčni urad poroča: Naučni minister je z odlokom vsem deželnim šolskim oblastem odredil, da črnovojniskim letnikom pripadajoči srednješolci, ki so se jim ob šolski klasifikaciji za šolsko leto 1914-15 dovolile ponavljalne izkušnje in ki so bili pri zrelostni izkušnji reprobirani za pol leta, smejo biti na prošnjo takoj pripuščeni k ponavljalnemu izkušnjam, če se dokaže, da bodo morali odrediti neposredno pod orožje. V teh okolnostih se smejo tudi kandidati, osobito eksternisti, ki se nameravajo podvreči prvič zrelostni izkušnji, pripustiti takoj k izkušnji tudi izven običajnih rokov. Podobna izjemna določila so se ukrenila tudi za učence drugih srednjih šol.

Starostne doklade discipliniranih učiteljev. Upravno sodišče na Dunaju se je bavilo te dni z vprašanjem, ali imajo učiteljske osebe, ki so bile kaznovane discipliniranim potom, pravico do starostnih doklad. Upravno sodišče se je izreklo, da nimajo učiteljske osebe, ki so bile kaznovane disciplinarnim potom, pravice do starostnih doklad.

Drugo avstrijsko vojno posojilo 2630 milijonov kron. Poštni hranilnični urad na Dunaju javlja, da je doseglo drugo avstrijsko vojno posojilo znesek 2630 milijonov kron. Od dne 6. julija naprej sprejemajo vojna posojila izključno le samo poštnohranilnični uradi.

Juljski avancement pri južni železnici. Prometno ravnateljstvo. Za revidente so bili imenovani adjunkti: Adam Skupnik, Dunaj; Rudolf Scher, Maribor; Alojzij Plantan, Maribor; Marij Bandel, Trst; Franc Medič, Nabrežina; Franc Malinič, Trst. — Za adjunkte so bili imenovani asistenti: Josip Bezan, Ljubljana; Josip Juch, Kormin; Franc Vizenjak, Trst; Ludovik Krajnc, Maribor; Peter Perounigg, Maribor; Frano Brandl, Trst; Karol Herrmann in Rudolf Miculinič, Ljubljana; Ivan Kovač, Ljubljana; Egidij Gnot, Ivan Valentinuz in Karol Komac,

vsi trije v Trstu. — Za provizorične asistente so bili imenovani uradniški aspiranti: Franc Bajec, Tržič (Monfalcone); Vladimir Gomilšek, Trbovlje; Miroslov Gornig, Slov. Bistrica; Ignacij Ranzinger, Brezovica; Franc Brumat, Grobelno; Ivan Košičec, Sevnica; Gabrijel Pirkmaier, Hrastnik. — Naslov inšpektor se podeli strojnemu nadkomisarju Karlu Minovig, Nabrežina, kurilnica.

Nov odvotnik. Upokojeni višjesodni svetnik Anton Morokutti v Mariboru bo odprl v Judenburgu svojo novo odvotniško pisarno.

Potovanje v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo je civilnim osebam dovoljeno sedaj samo z dovoljenjem poveljujočega generala v Sarajevu, ki podeljuje taka dovoljenja samo v izjemnih slučajih.

Gradba Liške železnice. Dalmatinski cesarski namestnik grof Attens, bivši okrajni glavar mariborski, se je podal v Gospič, da si ogleda na licu mesta, kako napreduje gradba Liške železnice. Zlasti se je zanimal za vse odredbe, ki imajo namen, pospešiti gradnjo te važne železnice. Vsa dela napredujejo izborna. Na potovanju po Hrvaškem je spremljal grofa Attensa veliki župan Liškega komitata, Hrvat. Cesarski namestnik je odposlal hrvaškemu banu baronu Škerlezu brzojavko, v kateri izraža svoje veselje o tem, kar je videl. Upati je, da bo ta važna železnica kmalu dograjena in bo imela Dalmacija železniško zvezo s sosedno Hrvaško, torej tudi z ostalimi deli naše države.

Zasebna vožnja ob dalmatinskem obrežju dovoljena. Iz Zadra poročajo, da je vlada sporazumno z vojno mornarico dovolila vožnjo zasebnih obrežnih ladij pod 15 ton.

* Poštne pošiljke za Primorsko. Trgovinsko ministrstvo je odredilo, da je od sedaj naprej dovoljen poštni promet z zasebnimi poštними zaboji s sledečimi poštnimi na Primorskem: Črnica, Trnovo, Gradovo ob Baču, Ajdovščina, Sv. Križ—Cesta, Hudajužna, Crkno, Lokovice, Podbrdo, Podmelec, Prebačina, Ribenberg, Šmarje in Šempas. Teža pošameznega poštnege zaboja ne sme znašati več kakor 5 kg in označena vrednost ne sme presežati znesek 100 kron. Poštini zabojem ne sme biti priloženo kakor pismo, ali kaj sličnega. Tudi odrezki na poštinih spremnicah se ne smejo popisati.

Omejitve v zasebnem poštinem prometu na južnem Štajerskem. Vse zasebne pošne pošiljke iz političnih okrajev Celje, Konjice, Maribor, Ptuj, Brežice in Slovenjgradec ter mest: Celje, Maribor in Ptuj in v navedene politične okraje in v navedena mesta, so podvržene vojaški cenzuri (uradnemu pregledanju); v to svrhu se ustanove vojaški cenzurni uradi v Mariboru, Celju in Ptuj, ki začnejo poslovati danes, v četrtek, dne 8. julija. Na vseh zasebnih poštinih pošiljkatih (pismih in dopisnicah), oddanih v tem okolišju, mora biti natančno označeno ime in bivališče odpošiljateljevo. Poštne pošiljke (pisma in dopisnice), ki nimajo teh označb, oziroma, ki imajo pomanjkljive označbe (če manjka natančno ime in bivališče odpošiljatelja), se ne odpošljejo. Zelo strogo je prepovedano, pisati o vojaških zadevah, čeprav bi bile dozvedno nedolžne vsebine, kot n. pr. prihod ali odhod častnikov, vojaštva itd. Vsa zasebna denarna pisma se morajo odprta izročiti poštному uradu in ne sme biti pridanih nič pismenih poročil. Na odrezkih poštinih nakaznic in spremnic ne sme biti razven imena in bivališča odpošiljatelja nobeno drugo pismeno obvestilo. Tudi zasebnim poštinih zavojem se ne sme pridjati nobenih pismenih poročil. Vsi prestopki zoper te predpise se kaznujejo. Tudi imajo poštni uradniki, ki sprejemajo od strank poštne zavoje, pravico, zahtevati od strank, da se jim odprejo poštni zavoji in se nato zopet zaprejo. Pisma in dopisnice, ki so dosedaj ležala po več dni na poštah, se bodo odselej naprej brez znanje zamude zopet redno odpošiljala.

Poštni promet z Lvovom. S 15. julijem bodo začeli redno poslovati vsi avstrijski poštni uradi v Lvovu.

Izpitni za otroke galiških beguncev. Za otroke galiških beguncev, nastanjenih na Spodnjem Štajerskem, je vlada določila Maribor in Polzelo za tista kraja, kjer se bodo vršili šolski izpiti za otroke galiških beguncev.

* Izkaznice za ribji lov. Zelene karte za ribji lov, katere ima lastnik ali najemnik lova na razpolago za svoje goste, morajo biti kolekovane s kolekom za 1 K. Ako pa se te karte uporabljajo za domače posle, učence, činarje ali sploh osebe, katere živijo od dneve ali navadnega zaslužka, tedaj se na te karte pritisne kolek samo za 30 v.

* Zopet ponarejeni dvekronski bankovci. Na Spodnjem Štajerskem kroži v zadnjem času zopet večje število ponarejenih dvekronskih bankovcev. Od pravih jih je prav lahko razločevati, ker so ponarejeni bankovci mnogo svetlejši barve, kakor pristni. Številke serij so ponarejene zelo okorno in spodnji zeleni rob na prednji strani ponarejenih bankovcev manjka ali popolnoma, ali je pa pobarvan tako okorno, da se ponarejeni bankovci že koj na prvi pogled prav lahko razločuje od pristnega. Torej pozor!

Čevljarska zadruga iz Mirna pri Gorici se ni preselila v Gorico, kakor se je poročalo našemu listu, marveč v Vrbovec, pošta Mozirje v Savinjski dolini.

Kam vlagati ponudbe za dobavo obuval in usnja. Ponudbe, namenjene o. in kr. vojnému ministrstvu, o obuvalih, jermenju in sploh o izdelkih iz usnja za c. kr. armado, naj se do preklica ne vlagajo več na c. in kr. vojno ministrstvo, marveč na c. kr. obrtni pospeševalni urad.

Sladkor za štajersko deželo. Štajersko namestništvo je rekviriralo 107 vagonov sladkorja, ki je bil last avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt na Dunaju, da krije najnujnejše potrebe v deželi in da se odpravi veliko pomanjkanje sladkorja na Štajerskem. V prvi vrsti pridejo v poštev le tiste štajerske občine, ki so do 2. julija zvečer naznanile namestništvu množino sladkorja, katerega rabijo. Centralni za sladkor v Gradcu je namestništvo poverilo nalogo,

da porazdeli rekvirirano množino sladkorja. Trgovci se opozarja, da dobijo sladkor le potem svoje občine. Cena sladkorju ne bo višja, kakor je sedaj običajna. Opomni se, da se bo oddajal sladkor le v taki obliki, v kakoršni je bil rekviriran in da se na posebne želje ne bo prav nič oziralo.

Nabiranje jagod v gozdih. C. kr. namestništvo prosi za sprejem sledečega naznanila: Nek graški dnevnik je objavil nedavno jako pohvalno vsodbudo, da naj bi se kolikor mogoče izrabile gozdne jagode, gobe, kislja deteljica itd. Ker pa bi ta že sam ob sebi jako dober nagib lahko povzročil pomotno pojmovanje pri občinstvu in vsled tega jako neprijazne razpore s posestniki gozdov in z gozdarji, nas je merodajno mesto povabilo, da pojasnimo, da je v obče prepovedano, brez dovoljenja dotičnega gozdnega posestnika v gozdih nabirati jagode, gobe in slično. V tem oziru se opozarja na določbe točke 5, § 60, državnega gozdnega zakona z dne 3. grudnia 1852, št. 250 drz. zak., vsled katerega je smatrati in kaznovati nabiranje gozdnih plodov (lesnega semena, gozdnega sadja, jagod) in gob kot gozdni kvar. Vsako leto se množijo tožbe radi brezvestnega pokvarjenja gozdnih nasadov, povzročena gozdnih požarov in sličnega, da, pripetilo so se celo nerednosti od strani izletnikov, katerim ni znano, koliko truda in dela stane negovanje gozdnega nasada in vsled tega jako obžalovanja vredni razpori med mestnim in pa kmečkim prebivalstvom, ki so imeli za posledico, da so se na več krajih napravile ob potih poleg njiv in travnikov ograje iz bodeče žice. Gotovo se mora v sedanjih razmerah vsak živež porabiti in sicer naj bi se ravno tako popolnoma izrabili tudi plodi gozdov, gotovo je pa tudi, da vsak posestnik gozda radi na prošnjo dovoli nabiranje jagod, gob in sličnega takim osebam, od katerih more pričakovati, da bodo pazili na njegovo last in da bodo varovali gozdne nasade. Ker se mora danes poraba jagod vpoštevati zlasti za pridelovanje sadnih sokov in vkuhanin za naše ranjene vojščake, se bodo, kjer manjka delavnih moči za nabiranje, osnovala organizacije v ta namen in zlasti poklicala vodstva šol k sodelovanju. Klatenje na pol odraslih dečkov in dekdic brez nadzorstva v gozdih, zlasti v okolici mest, v svrhu nabiranja gozdnih plodov, ki se je tako pogostoma opazovalo, se ne more ne le radi varovanja gozdov dopuščati. — Se enkrat! Na uljudno prošnjo zaupanja vrednih oseb bo vsak posestnik rad dovolil nabiranje jagod in gob v svojem gozdu; toda paziti je treba na tujo last, ne pa vračati nevhvaležnost s pokvarjanjem za izkazano prijaznost!

Nova žetev! C. kr. namestništva razglašajo po občinah: Vse žito žetve leta 1915: pšenica (pridelana pšenica), pira, rž, soržica, ječmen, oves, ajda, koruza (turšica) vsake vrste je s cesarskim ukazom z dne 21. junija 1915 v korist države od časa ločitve od nje ve zaplenjeno. Te vrste žita se ne smejo — razen za konitih izjem — samolastno podelovati, ne vporabljati, ne pokrmiti, nadalje tudi ne prostovoljno ali prisilno razpečavati (prodati, zamenjati, podariti, posojevati). Vse kupčije, ki se sklenejo proti tej prepovedi, so neveljavne. Kupčije in prodaje sadov na biljkah so se že poprej izrekle kot neveljavne. Kljub zaplembi smejo: 1. Podjetniki poljedelskih obratov a) za prehrano svojecevo gospodarstva, vštveši one delavce in nastavljenice, katerim pristojna prosta hrana, mlinski izdelki ali žito za kruh kot plačilo, porabiti za zaplenjene predmete v množini, ki je določena po uravnavi vporabe. b) porabiti za setev potrebne množine žita, katerih najvišjo mero določi oblast in c) pokrmiti oves in za mletje nesposobno žito (zadnje žito), ki odpade pri mlačvi, v množini, ki se določi s posebnimi predpisi; 2. mlini izmleti žito, ki jim ga izročijo poljedelski samopreskrbovalci. Posestniki zaplenjene žetve so dolžni skrbeti za to, da se žetev spravi in ohrani in jo omlatiti kar najhitreje. Oblast lahko v slučaju potrebe ukrene za izvršitev tudi prisilne naredbe. Slama je potem, ko se omlati, zaplembe prosta. Uporaba žita in mlinskih izdelkov (otrobi itd.) za namene krmljenja se še bo uravnala. Zaplenjeno žetev prevzamejo samo legitimirani nakupovalci vojno-žitno prometnega zavoda, ki imajo za to naročilo. I. sti mora nakupiti za mletje sposobno žito. Posestniki žita morajo isto prodajati nakupovalcem vojno-žitno prometnega zavoda za določeno prevzemno ceno. Prestopke kaznuje sodišče z zapornimi kaznimi do enega leta in r denarnimi kaznimi do 20.000 K. — Mi smo o zaplembi prinesli v zadnji petkovi „Straži“ besedilo cesarske naredbe glede nove žetve.

Državni poslanec — dražilec živil. Okrajno sodišče v Radgoni je obsodilo državnega poslanca dr. Potzingerja zaradi neopravičenega draženja, na 50 K globe, višje sodišče v Gradcu pa je to kazen zvišalo na 300 K.

* Ugodno stanje žetev na Ogrskem. Iz vseh pokrajin Ogrske prihajajo v Budimpešto ugodna poročila o stanju letošnje letne. Zatrjuje se, da bo letošnja žetev na Ogrskem mnogo ugodnejša, kakor se je sploh pričakovalo.

Zobčasti srp. Strokovni učitelj Brüders piše v „Gospodarskem Glasniku“: Vsak poljedelec na Štajerskem pozna modri travni srp, ki ga porabljajo za košenje trave na takih krajih, kjer ni mogoče s koso zraven priti. Zlasti na Spodnjem Štajerskem poznajo razven tega še neki moder srp za žitno žetev. Oba srpa režejo travo ali žito s sekanjem in morata biti vedno dovolj ostra. Manj znano pa je, da rabijo v mnogih krajih z obsežnimi žitnimi polji srpe, katerih ostrina je zobčasta in s katerimi se žito ne seka, temveč sunkoma odžaga. Z levo roko se prime za šop bilk in se ga kolikor mogoče pri tleh odžaga, da tudi pri prezrelem žitu ne izpade nič zrnja, ker se le malo pretrese. Spravljanje v kupe je pri zobčastem srpu zaradi zobčaste ostrine naravno mnogo lažje kot pri navadnih srpih. In zakaj to poročilo? Ker je zobčasti srp običajen v pokrajinah, iz katerih bodo štajerski poljedelci letos v mnogih primerih dobili pomožne delavce. Zobčasti srp uporabljajo razven v Galičiji skoraj po celnem Ruskem, Ogrskem, Bosni, Poljskem, Luksemburškem, v Bolgariji in Rumuniji, in sicer v vedno večji izmeri, med tem ko postaja navadni srp v rabi vedno bolj redek. To je najboljši dokaz uporabljivosti orodja. Izvanredno živahna štajerska industrija za kose in srpe je razumela, si z natančnim delom in uporabo najboljšega jekla ohraniti o-

menjene okoliše za razpečevanje, ki jih oskrbuje z zobčastimi srpi. Kdor dela z begunci ali z v vojni ujetimi Rusi, ki niso vajeni dela s koso, ali kjer je žito preveč poležano, da ga je treba s srpom požeti, naj si pravčasno omisli take zobčaste srpe, ki se jih dobiva v gališki, ruski ali drugih oblikah, da je ob času žetve vse pri rokah. Zobčasti srpi gališke in ruske oblike se dobivajo v zalogi pri tvrcki Greinitz v Gradcu, Griesgasse.

Pomanjkanje drv. Povpraševanje po drvah je v Mariboru veliko, a ponudba le majhna. Na Pohorju ni drvarjev, da bi se moglo za navadne odjemalce narediti dovolj drv. Cena raste z vsakim dnevom — sedaj je seženj že po 42 K.

Maribor. Dne 7. julija je umrl na srčni kapi višji gozdarski komisar Anton Zhuber pl. Okrog.

Maribor. Na italijanskem bojišču je padel učitelj Terčon, kateri je bil poprej neprestano deset mesecev na severnem bojišču. Odlikovan je bil z majhno in veliko srebrno kolajno.

Ptuj. Na severnem bojišču je bil ranjen ritmojster dragonskega polka št. 2. (oddelek strojnih pušk) Jožef Perko vitez pl. Greifenbühl, rodom Ptujčan.

Janžev Vrh pri Marenbergu. Čez premoženje Lovrenca Fischinger, mlinarja in posestnika v Janževem Vrhu, se je proglasil konkurz.

Lehen pri Ribnici. Učenci tukajšnje šole so po vinarjih nabrali za vojaško-oskrbovalne namene 12 K 66 v.

Celje. Dne 4. t. m. je bila pokopana gospa Roza Natek, soproga poštnega nadoficijala Franca Natek, ob očetni udeležbi slovenskega mestnega občinstva ter poštnega uradništva. Blagi pokojnici svetila večna luč!

Celje. V ruskem ujetništvu se nahajajo sledeči vojaki 87. pešpolka: Alfred Hühnerbein, ognjičar iz Celja, četovodja Nikolaj Barbolj, Jamez Riegersperger, praporščak Jožef Helgert, poddesetnik Florijan Jezernik, stotnik Jožef Šmid, četovodja Anton Vrabl in poročnik Stefan Medved.

Celje. Dne 1. julija je na železnici med postajama Poljčane in Ponikva padel infanterist Franc Hribar iz vlaka in je obležal s polomljenimi udi in hudimi ranami na progih. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Celje. Pretečeno nedeljo in pondeljek sta došla v naše mesto dva vlaka z ranjenci. Ko so jih okrepčali na postaji, so jih spravili v tukajšnjo rezervno bolnišnico.

Celje. Dne 7. julija se je vršil pogreb pešcev J. Kozuk in R. Kyper, dne 9. julija se pa vrši pogreb pešca M. Bonnin. Vsi trije so umrli na posledicah dobljenih ran.

Mozirje. Nemški listi poročajo: Občinski tajnik v Mozirju Ivan Lipold je bil radi zločina, storjenega zoper vojno silo naše države, od vojnega sodišča obsojen na deset let ječe.

Brežice. Dne 3. julija se je poročila Herta Žnidarič, hčerka tukajšnjega župana, z inženirjem A. Kolenz, ki je sedaj nadporočnik v naši armadi.

„Časopis za zgodovino in narodopisje.“ 1. snopič 12. letnika je izšel. Vsebinska je sledeča: dr. R. Nachtigal „Freisingensia“; dr. Fr. Kovačič „Posestvo „Cest“ v Istriji leta 1141 in njegova lastniki“; dr. Josip Glonar „Literarni odnosi med štajerskimi Slovenci in Nemci v predmarčni dobi.“ — Odbor „Zgodovinskega društva v Mariboru“, ki izdaja „Časopis“, pravi: S težavo smo spravili na dan to številko „Časopisa“; kdaj bo mogoče izdati naslednjo, ne moremo reči.

Zadnja poročila došla v petek dne 9. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 8. julija.

Rusko bojišče.

Na Rusko-Poljskem izhodno od Visle se boji nadaljujejo. Številni in srđiti ruski napadi so bili krvavo odbiti. Pred premočjo sovražnih čet, ki so došle na bojišče, da krijejo mesto Lublin in so pričele napadati naše postojanke, so se naši oddelki na obeh straneh ceste na višinah severno od Krasnika potegnili nazaj. Na zahodni strani Visle smo z naskokom zavzeli nekatere ruske prednje postojanke.

Ob Bugu in izhodni Galiciji je splošen položaj nespremenjen. Sovražni napadi ob spodnjem toku Zlote Lipe so bili odbiti.

Italijansko bojišče.

Ob goriški fronti so Italijani včeraj zopet na posameznih krajih napadali. Proti goriški mostni utrdbi so poslali tudi svojo mobilno milico (deželno brambo) v ogenj. Naše čete so vse sovražne napade, kakor vedno, odbile.

Ob srednjem toku Soče in v ozemlju Krna vlada mir.

Ob koroškem in tirolskem omejenem ozemlju so se vršili samo artilerijski boji.

Črnogorsko bojišče.

Na obmejnih višinah izhodno od Trebinja se je po noči dne 7. julija znova pričel boj zoper Črnogorce. Ko se je Črnogorcem dne 6. julija napad ponesrečil, je sovražnik skušal po noči napasti naše postojanke. Napad se je v našem infanterijskem in artilerijskem ognju popolnoma ponesrečil. Sedaj vlada na tej črti mir. Na ostali južno-zhodni meji se ni nič posebnega zgodilo.

Na morju.

Naš podmorski čoln je dne 7. julija zjutraj s torpednim strelom zadal v Severni Adriji italijansko oklopno križarko oblike „Amalfi“ in jo potopil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 8. julija.

Sovražni napad v smeri od trdnjave Kowno je bil odbit pod velikimi sovražnimi izgubami. Pri vasi Stegna, severoizhodno od mesta Prasznycz, so nemške čete odvzele Rusom nekaj okopov in so jih obdržale. Sovražni napadi v okolici kraja Strzegowo in Starozreby, severoizhodno in južnozahodno od mesta Racionz, so bili brezuspešni. Sovražni poizkusi nam iztrgati višino št. 95, katero smo včeraj (7. julija) Rusom odvzeli, so se izjalovili.

Naš podmorski čoln potopil italijansko križarko „Amalfi“.

Kako se je potopila križarka.

Torpedni strel našega podmorskega čolna je zadal sovražno križarko dne 7. julija ob pol 8. uri zjutraj v severnem delu Jadranskega morja, 30 km od italijanske morske obale. Križarka se je potopila v 30 minutah. Več italijanskih križark je prihitelo zaleti križarki na pomoč. Iz Benetk sta takoj odplula dva parnika, da se udeležita rešilnega dela, ki je bilo zelo uspešno. Več kakor 500 mož posadke je bilo rešenih; 150 mož posadke je našlo smrt v morskih valovih. Torpedni strel je zadal križarko ob levo stran. Oklop križarke, ki je bil 200 mm debel, je bil popolnoma razbit, križarka se je hitro nagnila na levo stran.

Italijansko uradno poročilo o potopu križarke.

Italijansko uradno poročilo opisuje potop križarke sledeče: V severnem delu Adrije je križaril v noči od 6. na 7. julija močan oddelek italijanskega vojnega brodogoja. Ob jutranjem svitu je zadal torpedni strel avstrijskega podmorskega čolna križarko „Amalfi“, ki se je takoj nagnila na levo stran. Predno je zaukazal poveljnik ladje posadki, da mora poskakati v morje, je zaklical: „Živel kralj! Živela Italija!“ Disciplina na ladji je bila izborna. Poveljnik križarke je zapustil kot zadnji potapljač se ladjo. Križarka se je kmalu nato potopila. Italijanske ladje so rešile večji del posadke in častnikov.

Potopljena italijanska križarka „Amalfi“ je bila lepa, velika in šele leta 1905 zgrajena italijanska vojna ladja. Oborožena je bila s 4 velikimi topovi kalibra 25.4 cm, 8 topovi kalibra 19, s 16 topovi kalibra 7,6 in s 4 topovi kalibra 4.7 cm. Vozila je z brzino 43 km v eni uri, je bila torej era najhitrejših italijanskih križark. Oklop križarke je bil 200—250 mm močan. Opremljena je bila z novodobnimi stroji in je kurila s surovim oljem. Posadka ladje je štela 684 mož. Vsi težki in srednji topovi so se nahajali v šestih oklopnih stolpih. Križarko „Amalfi“ so prištevali k najboljšim italijanskim novodobnim ladjam.

Ta novi junaški čin našega vojnega brodogoja je učinkoval kakor mrzel curek na vročekrvne italijanske hujskače, ki bodo končno morali priti do prepričanja, da živi v naši vojni mornarici še vedno Tegtthoffov duh ter da je italijansko vojno brodogoje v kljub temu, da je močnejše kakor avstrijsko, obsojeno na brezdelnost in bo moralo lepo mirno ostati zasidrano v kaki varni luki.

Napad na Gorico.

Dne 24. in 25. junija so hoteli Italijani priti v Gorico. Najprej močna artilerijska kanonada, popoldne in ponoči infanterijski napadi. To je star laški recept, po katerem napadajo Italijani povsod in vsak dan. Artilerija je brez izbire streljala na Gorico. Veliko hiš še danes kaže znamenja italijanskih granat in šrapnelov. Nekaj ljudi je bilo ranjenih, toda v vojnem oziru ni obstreljevanje imelo nobenega učinka.

Italijani so obstreljevali tudi bogoslovnico, v kateri je rezervni špital. Napad je 33. italijanski polk ob brigade Livorno. Napad je bil odbit. Izgube so bile velikanske. Samo naši vojaki so pokopali 230 Italijanov. Pri nekem stotniku so našli pismo, ki ga je namenil svoji ženi, da bo že dne 24. julija spal v Gorici. Res je spal, toda že večno spanje.

Boji za Krn.

Vojni poročevalec „Berliner Tagblatta“ piše z dne 8. junija: Včeraj (dne 7. junija) so bili hudi boji v krnskem ozemlju. Italijani so večkrat ljuto naskakovali. S herojično hrabrostjo so bili naskoki odbiti. Avstrijci so obdržali vse svoje postojanke.

Letalci nad Trstom.

Ko so dne 7. julija prileteli laški letalci nad Trst, so z bombami užgali linolejsko tovarno. Ogenj je bil kmalu pogasjen.

Italijansko uradno poročilo.

O veliki bitki pri Gorici ne poroča general Kadorna Lahom niti z besedico. Evo njegovega poročila z dne 6. julija:

Na ozemlju ob Soči se vrše naša podvzeta potopitvena. Sovražnik se ustavlja našemu prodiranju z opetovanimi močnimi protinapadi. Kljub temu se mu ni posrečilo iztrgati našim četam ozemlja, katerega so si izvojevali s tako velikimi napori. Ujeti avstrijski vojaki potrjujejo, da se poslužujejo avstrijske čete neprestano nedovoljenih bojnih sredstev. Njihova zelo priljubljena zvijača, ki pa sedaj nič več ne učinkuje, je, da prednji sovražni voji dvignejo roke k višku, češ, da se udajo, nakar se bipoma vijejo na tla in naše čete se nahajajo pred novimi številnimi sovražnimi strelskimi jarki. Kljub težkočam, s katerimi se mora boriti naše napadalno prodiranje, so naše čete in njihovi voditelji prešinjeni z velikanskim navdušenjem in s trdno voljo, doseči zaželjeni smoter za vsako ceno. (V ožgled trajnim neuspehom italijanskih vojnih podvzetij, ki se vrše po načrtu, se je začelo sedaj italijansko vrhovno armadno poveljstvo opravičevati na drug način, ker izgovor, češ, slabo vreme ovira njihovo napadalno prodiranje, ne drži več. Izgovarjati se je sedaj začelo, češ, Avstrijci se poslužujejo nedovoljenega orožja in nedovoljenih zvijač. Toda mi Avstrijci sprejmemo to italijansko predbacivanje ravno tako mirnodušno, kakor trditev, češ, našim četam se noče posrečiti, iztrgati Italijanom iz rok ozemlje, katerega so zasedle. Naše čete imajo pač to čudno lastnost, da napadajo, čeprav se nahajajo v obrambnih postojankah.)

Pomorska bitka pri Gotlandu.

O pomorski bitki med Nemci in Rusi, ki se je vršila dne 2. julija pri otoku Gotland v Izhodnem morju, je izdano podrobno nemško uradno poročilo, iz katerega posnamemo sledeče:

Nemške lahke ladje, ki so v noči od 1. na 2. julija imele na prednjih postojankah stražo, so v jutru dne 2. julija odplule proti jugu. Bilo je megleno vreme. Krog 6. ure zjutraj je nenadoma padlo na ladjo „Augsburg“ in „Albatros“, ki sta pluli precej oddaljeni od drugih lađij, več strelov. V oddaljenosti 7—8 km so se opazile 4 ruske ladje, ki so ves svoj ogenj osredotočile na majhno nemško križarko „Albatros.“ Bližnje nemške bojne ladje so skušale pozornost ruskih lađij obrniti na se in tako rešiti „Albatrosa“, kateri je dobil povelje, naj odpluje proti švedskemu otoku Gotland. A Rusi so tako dolgo zasledovali „Albatrosa“ in ga obstreljevali, da je pri Östergamu zavozil na sipino in se potopil. Švedi so moštvo ladje „Albatros“ rešili. Pozneje se je razvil boj tudi med ostalimi nemškimi in ruskimi ladjami, ki je trajal do 10. ure dopoldne. Nobena nemška ladja ni bila poškodovana.

Še eno zimo.

Francoski listi, med njimi ugledni, popolnoma resni, pozivljajo narod, naj se pripravi še na — eno zimo!

Albanija — zagozda v četvero-sporazumu.

Rimski list „Tribuna“ piše: Italijanska potrpežljivost glede dogodkov v Albaniji gre sedaj že h koncu. Zaradi Albanije in za Albanijo se je spustila Italija v vojno in kdor nam hoče odvzeti Albanijo, se vrže s tem na stran naših sovražnikov.

Listu „Courant“ se pa poroča iz Londona: V vprašanju glede Albanije sta se dosedaj italijanski kolegi zoper Srbijo in Črnogoro pridružili samo Anglija in Francija, dočim noče Rusija o tem ničesar vedeti.

Londonski list „News“ priznava, da je Albanija — zagozda četverospozazuma.

KNJIZEVNE NOVOSTI.

* „Iz dni skrbi in žalosti.“ Slovenski mladini in prirotemu ljudstvu v pouk in zabavo. Napisal Anton Kosi v bojnem letu 1914-1915. Cena 45 vinarjev. Izdal in založil pisatelj v Središču. Natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ta knjižica obsega igrokaz „Po mobilizaciji doma“, ki se je pisatelju dobro posrečilo, ker ni samo prijetno razvedrilo čitatelju, marveč tudi v koristen pouk, ki je v sedanjem času zelo potreben, zlasti v dvojnem oziru: navdušuje namreč za pridno delo otrok in poslov, upošteva pa tudi versko čustvo (Molimo za našega dobrega cesarja, prosimo Boga za srečen izid vojske, molimo za naše vojake . . .). „Dva ujetnika — rešena“ svari pred žganjem. V prvem delu se opisujejo „Slovenske gorice“, v drugem pa, kako je vojna rešila moža iz roke žganjpitja. „Domača zemlja“ uči ljubezen do rodne grude. Knjižico toplo priporočamo šolam in izobraževalnim društvom!

Za katehete in pridigarje. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata lavantinskega je izšel v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru življenjepis novega papeža, pod naslovom: „Sv. Oče Benedikt XV.“ Priredilo je spis zelo zanimivo in uporabno uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Čeprav obsega knjižica dve polji, 36 strani, vendar se ji je nastavila malenkostna cena 10 vin. za izvod, po pošti 13 vin., koji znesek se blagovoli vposlati v pošt-nih znamkah na tiskarno. A tudi kdor ni katehet ali pridigar, naj si oskrbi lepo knjižico, ker je dosedaj edini slovenski življenjepis novega papeža.

* Tretji natis „Nemščine brez učitelja.“ I. del: Nemška slovnica za samouke. Ze drugi natis te knjige se je vsestransko tako prikupil, da se ga niso posluževali le samouki, temveč se je jel bolj in bolj širiti tudi v šolah, kjer je nudila knjiga, kot najpritočnejša za pouk nemščine, učiteljem izdatno pomoč. Tako se je pokazala silno hitro potreba tretjega natisa, ki je ravnokar izšel. Ta natis je še neprimerno boljše od drugega, tudi je za 24 strani pomnožen. Cena pa je ostala nespremenjena in znaša K 1.20 za broširan izvod. Drugi in tretji natis te knjige je izdal spreten veščak na podlagi dolgoletnihkušenj. Dobi se tudi še drugi del „Nemščine brez učitelja“, ki je bolj praktičnega pomena in obsega slovensko-nemške razgovore za razne stanove, prilike in potrebe; tudi drugi del velja broširan K 1.20. Oba dela skupaj vezana v celo platno pa veljata samo K 2.80. — Dobiva se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

* „Sv. Križev pot za vojni čas.“ Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštno vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Maribor. Od dne 23. junija se je na progi južne železnice upeljal zopet stari vojni red, kakor v mirnem času. Iz Maribora proti Gradcu vozijo naslednji osebni vlaki: ob 5.23 zjutraj, 9.47 dopoldne, 1.02 in 4.14 popoldne ter ob 8.05 zvečer, brzovlaka vozita ob 2.44 popoldne in 3.15 zjutraj. — Iz Maribora proti Ljubljani osebni vlaki: 8.13 zjutraj, 7.30 in 12.00 po noči, brzovlaka, ob 3.03 zjutraj in 2.28 popoldne. — Iz Maribora proti Celovcu osebni vlaki: 3.25 zjutraj, 10.14 dopoldne in 7.55 zvečer ter brzovlak 1.50 zjutraj. — Iz Gradača pripeljejo v Maribor osebni vlaki: ob 7.39 zjutraj, 9.56 dopoldne, 12.30 opoldne, 7.06 in 11.09 po noči ter brzovlaka 2.42 zjutraj in 2.20 popoldne. — Iz Ljubljane v Maribor osebni vlaki: 4.59 zjutraj, 9.09 dopoldne in 7.41 zvečer ter brzovlaka 2.53 zjutraj in 2.36 popoldne. — Iz Celovca v Maribor ob 3.07 zjutraj in 11.18 dopoldne. — Iz Maribora v Ptuj ob 7.45 zjutraj in 1.15 popoldne. — Iz Ptuja v Maribor ob 6.57 zjutraj in 12.10 opoldne. (Navedeni čas odhoda in dohoda vlakov velja za Maribor.)

Kupujem

seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29. (Mellingerstr.)

Dimnikarski učenec

se sprejme pri dimnikarskem mojstru J. Jaričko v Mariboru.

4 čevljarske pomočnike za vojaško delo sprejme takoj Valentin Glušič, čevljarski mojster, Maribor, Tegetthoffstr. šte. 32.

Dva učenca

iz bolje hše z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejmeta v modni in manufaktorni trgovini J. N. Šošarič, Maribor, Gosposka ulica 5.

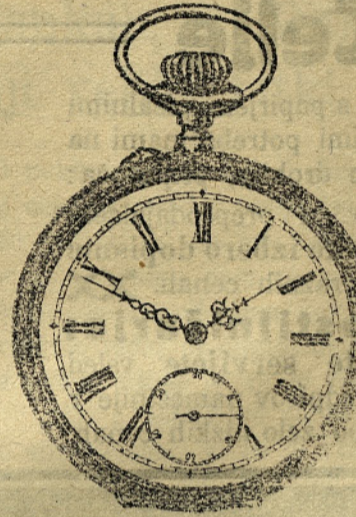
Tesarje

sprejme Ivan Špes, načelnik Zadruga tesarjev v Mariboru in po sestak parnega mlina in parne žage v Winderstrasse št. 26, Maribor. Tesarji zaslužijo po kakovosti dela po 50 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto. Živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 3 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen

Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova

zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zimске moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovini

R. STERMECKI
V CELJU št. 301

Pišite po cenik.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

31. c. kr. državna loterija

za skupne vojaško-dobrodne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

15. jul. 1915.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Verdere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštno prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

STRAŽA

in

SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptujju:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovska cesta 5.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Veržej:

Trgovina gosp. Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih peči po vsaki cen.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zaostaj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 3 50
Pristna srebrna ura	K 7 -
Original omega ura	K 24 -
Kuhinjska ura	K 10 -
Budilka niklasta	K 5 -
Poročni prstani	K 2 -
Srebrne verižice	K 2 -

Večletno jamstvo.

Nasl. Diefinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obverovati se bolezninega jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Kuharica,

vajena vsakega dela in gospodarstva tudi na velikem posestvu. Je že veliko let služila v župnišću, si želi službo spremeniti. Naslov pove upravništvo tega lista.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monstranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarich .: Maribor,

Gospodska ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

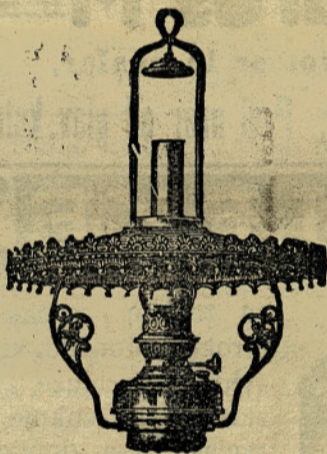
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: demačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špicerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna posrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna posrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih savodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzki pravnike. V uradnih urah se sprejema in isplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2%

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.